

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Köbor Tamás
Cím: Pesti kis tükrök

Forrás: Az Újság

Bp

(Helv)

1916 XII. 17

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1916"

Személy

Pesti KIS TÜKRÖK

IRTA KÖBOR TAMÁS.

Híre jár, — és úgy is van — hogy Budapestben is tizenegy órakor akarnak becsukni minden nyilvános helyet. A milyen helyes volt és semmi ellenmondásba nem ütközött az egy-órás záróóra, annyira szerencsétlennek, igazságtalannak és károsnak valom a most tervezett tulzást.

Ugy látszik, még mindig kísért a balhít, hogy a háboru komorságával ellenkezik a ki-világított éjszaka, s a másik, hogy a ki nem fekszik le tíz órakor, az mulat. Én már többször iparkodtam mélyére világítani a látszatoknak. A politikusok és közigazgatók azonban ragaszkodnak a maguk ellenkező főfogásához. Az emberek háboru alatt nem jókedvűek, de szükség van a jókedvre. Vajjon katonáinkra is azt mondanák, hogy nekik nem elég komoly a háboru? Ezrével halnak meg, rokkannak meg, az ő bőjükre megy az egész játék, de katonabanda muzsikál nekik, a hol szerét ejthetik, mulatságot rendeznek maugának, s az a parancsnok a legboldogabb, a kinek a csapatai a lehangosabban nevetnek.

Mi itten szinleladásnak tesszük meg a háborut, mikor stilszerűnek a temetői komorságot valjuk. Ellenkezőleg. Dalolva menni rohamra és muzsikálva pihenni: ez az igazi, kívánatos katonai szellem. S ez kívánatos a front mögött is és mérhetetlenül fontos és hasznos Budapestben, a hol váltakozva a hősök százazrei keresnek pihenést és feloldást a há-

boru borzalmait után, a hol minden helyiséget ellepő katonai uniformisok hirdetik, hogy világosságot, jókedvet, színházat, mozit, muzsikát akarnak inni, edzésül a mult ellen s kárpótlásul a bizonytalan jövőért.

És tudom, mert mindennap látom, hogy a halálos aggodalom s a kbirlatlatlan rem-látás kergeti az embereket, asszonyokat kulturális műveitükhöz képest hol moziba, hol orfeumba, hol színházba, hol hangversenybe. A kávéházakról és vendéglőrökről nem is szólva. Emlékeznek még a háboru első napjaira, he-teire? Akkor még az utczára is kergette őket. Lehetetlen volt otthon maradni, — egyedül lenni, vagy azokkal, a kikből ugyanaz a ré-mület és aggodalom aradt, a mely őket eltöl-tötte. Azóta elhelyezkedett az utczai zürzavar, — az emberek megletelepednek zárt helyeken, narkotikumnak elég egy nagyon nagy világos-ság és sok-sok idegen ember, a kiknek szemé-ből nem látszik az elhallgatott kérdés: mit csinál az urad, a fiad, az apád?

Ne bántuk ezeket a szerencsétleneket a háboru méltóságának félreértett nevében. Ne kergessük haza kintző álmatlanságba, ideg-zetük még kegyetlenebb megvise'ésébe. Irizatos egyedül lenni, aludni nem tudni — otthon, egyben, sötétben. Nem akarunk virrasztani, de félünk lef küdni. S a ki korábban fekszik le, még kevesebbet alszik, s bizonyos idő mulva még reszketőbb csüggedéssel kérdi: hát még meddig?

Persze, vannak praktikus emberek is. A kik azt mondják: takarékoskodni kell a szénnel, mert kevés van. Ó Istenem, mennyire igazuk van! S ha Páris sorsa lenne a

mienk, de hogy is akadna csak egy ember is, a ki bele nem nyugodnék abba, hogy nincs szén, tehát ne világítsunk! Akár ki se nyit-nák a nyilvános helyiségeket, annyira termé-szetes lenne ez.

De hála Istennek, nálunk van szén, a miből meleget és világosságot lehet csinálni, s e praktikus emberek csak azt akarják elérni, hogy kevesebb fogyjon belőle. Ez is logikus, ez is jogosult. De édes jó praktikus istenem, elérke-e ezt a korai záróórával?

A mennyire én ismerem a későn fekvő emberiséget, két fajta van közöttük. Az egyik a jómódu, a másik a szegény. S most elgon-dolom, hogy egy elsőrangú kávéháznak ezer embere tizenegy órakor hazamegy. A kávéház-ban százötven láng világít nekik, ha hazamegy mindenki a maga vaczkába, ott ha csak egy lángot gyújt az éjjeliszekrényén, akkor is ezer láng ég és fogyaszt elektromosságot a kávé-házi százötven helyett.

A szegény ember pedig? Kell-e újból bi-zonyítgatni, hogy a szegény ember takarékos-kodni megy a kávéházba, vagy akár a moziba is? Hiszen manapság igazán naivság binni az elegáns öltözetnek. Egész családok délután bevonnak a kávéházba — szénen és elektro-mosságot spórolni. Ezeket most haza kergetik. Otthon kell külön tüteni és külön világítani. S a szén nagyon drága és nem lehet hozzá-jutni, a világosságot pedig most drágítják tarifával és adóval. S éppen most, mikor drá-gábbá teszik a világosságot, kényszerítik az embereket, hogy többet fogyasztszanak?

Tessék elhinni, hogy tizenegy óra után hazaérve a fűtetlen szobába, csak az fog a sötétben maradni, a ki abszolúte nem tudja megfizetni a lámpása költségét. Rámegy az utolsó garas is, mert az álmatlanság kinszen-

véde sulyosabb az éhségnél. De mikor oly végtelenül nagy a szegény ember szenvedése, emberséges-e, jogos-e éppen őt itélni arra az idegmártíriumra, mely őt a pénzesebbje valahogyan még szabadulhat? Tujért, ezukorért, kenyérért szinte baromi alázatossággal szenvednek a szegények. Az egyetlen ribillió, melyről tudok, a petróleumos bolt előtt tört ki. Sötétben lenni! Nagy jó gondunkat viselő uraim, nem érzik-e, hogy ez irodátos?

Igazán nem arról van szó, hogy ne spóroljanak, ellenkezőleg: ne pazaroljanak. A szénszükségletet nem apasztják, hanem decentralizálva fokozzák. Az embereket nem tartják vissza fölösleges kiadásoktól, hanem megterhelik kikerülhető újabb költséggel. S sulyosbitják az idő nagy terhét, sorvasztják, fogyasztják az idegkészletet, éppen azt, a melyvel a háborút nemcsak kibírni kell, hanem meg is nyerni. Hindenburg nevében könyörgöm: ne hozzák be a tizenegy órai záróórát!